

Večernik

Leto III. (X.), štev. 217

Maribor, torek 24. septembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Naše hmeljarstvo

preživlja težko krizo, če ne že celo katastrofo v celi Sloveniji, v celi državi. Prizadeta je v glavnem seveda Savinjska dolina, zibelka slovenskega hmeljarstva, prizadeta je pa deloma tudi Dravska dolina, zlasti okrog Mariborja, nekaj malega tudi Dravsko polje. Najtežje je udarjena pač Savinjska dolina, ki se je v to panogo našega gospodarstva vsled svojih klimatskih razmer podala, ki se ima hmeljarstvu zahvaliti za svoje znatno blaginje skozi dolgo vrsto let, ki bi pa tudi morala brezpogojno obubožati, ako bi se sedajne prilike v hmeljski trgovini kmalu ne preokrenile na bolje.

Pred vojno, zlasti pa v letih 1925 in 1926 so bile cene hmelju tako visoke, da je prihajalo v Savinjsko dolino in ostale pokrajine s hmeljsko kulturo na stotine milijonov dinarjev. Seveda je to hmeljarje zapeljalo, da so vedno večje površine zemljišč posejali s hmeljem in vedno bolj opuščali razne druge panoge kmetijskega gospodarstva, sadjarstvo, živinorejo, žitarstvo itd. Toda že v l. 1927. je nastala na svetovnem trgu depresija v hmeljskih cenah, ki je l. 1928. prešla v krizo hmeljske produkcije ter prehaja letos skoro že v katastrofo. Pridelek, ki n. u. l. 1925. bila cena 150 Din za kilogram, je padel l. 1927. na 110 in kmalu na 40 Din, lani že celo na 18 Din in letos — kakor smo te dni imeli priliko poročati o cenah hmelju v Dravski dolini — celo na 3—6 Din.

Hmelj je torej tekom zadnjih dveh let izgubil 90% svoje vrednosti iz prejšnjih let. Režijski stroški pa so ostali isti, odnosno se radi vedno dražjih delovnih sil še celo dvigajo. Rentabilnost hmeljske produkcije je na ničli, letos bodo hmeljarji morali celo doplačati. Naravno pada vsled tega tudi vrednost zemljišč. Dočim se v prejšnjih letih v Savinjski dolini sploh ni dobilo zemlje ali pa kvečjemu za 100.000 Din en hektar, so danes zemljišča zopet silno po ceni. Kmetje se morajo zadolževati, na dnevnem redu so sodne prodaje, konsumna moč hmeljarjev pada. Kaj to pomeni za trgovino in obrt in za celo naše narodno gospodarstvo, si lahko vsakdo na prste izračuna, in tudi to, kaj vse to pomeni za naše kreditno združništvo, ki mora dajati le kredite, ne prejema pa nobenih vlog. Značilno je, da je letos 30% hmeljskih nasadov ostalo neizkoriščenih, ker so hmeljarji preračunali, da se jim ne izplačajo stroški za obiranje.

In tako nastopa v krajih, kjer je nekoč vladalo blaginje, težka ekonomska kriza. Ponovno že so se čuli nasveti, naj bi se kmetje-hmeljarji vrgli na druge gospodarske panoge, živinorejo, sadjarstvo. Z druge strani pa se zopet povdarja, da je zemlja tam, kaj sposobna v prvi vrsti za hmelj in da bi druge kulture ne uspevale v zadovoljivi meri. Pa brez ozira na vse to: kako naj človek, ki je brez sredstev in celo zadolžen, najde možnost

Vedno večji kaos v Avstriji

GLASILA PODKANCLERJA SCHUMYJA OBJAVLJAJO OSTRE NAPADE NA KANCELARJA STREERUWITZA. — KRITIČNI 29. SEPT.

DUNAJ, 24. sept. V notranje političnem položaju je po prvih vesteh o predstojajoči demarši zveznega kancelarja Streeruwitza nastal danes frapanten preokret. List Velenemce, »Deutschösterreich. Tageszeitung«, ter organ Landbunda in podkancelarja Schumyja, »Das Neue Extrablatt«, objavljata v današnjih številkah skoro analogne napade proti kancelarju Streeruwitzu. V obeh člankih se povdarja, da je domoljubno prebivalstvo avstrijske republike izgubilo zaupanja v sedanjega voditelja avstrijske politike. V času, ko gre za to, da se dosežejo velike ustavnopravne, socialne in gospodarske odločitve, je zaupanje v voditelja vlade najvažnejši predpogoj. Prišel je čas, ko treba politično situacijo zagrabit z vsemi silami. Streeruwitz je zamudil mnogo drago-

cenih hipov in dokazal, da v današnjih resnih časih ni mož, ki bi mogel voditi usodo Avstrije. Oba članka sta zbudila v političnih krogih senzacijo. Povdarjajo, da je kriza vlade neizogibna in da se mora stvar razčistiti že v prvi seji kabineta, kjer bo imel podkancelar Schumy priliko, da opraviči svojo nelojalnost napram Streeruwitzu.

DUNAJ, 24. sept. Heimwehr namestnik v nedeljo, dne 29. t. m. imeti 4 ogromne skupščine v Moedlingu, Stockerau, Poeschlarn in Zwentelu. Kot odgovor na to so sklicali socialni demokrati za isti dan 700 skupščin v okolici Dunaja in po celi Nižji Avstriji. Oblasti so ukrenile obsežne mere, da ne bo prišlo do izgrediv in spopadov.

Nove homatije na Daljnem vzhodu

SOVJETSKA VLADA GROZI Z VOJAŠKO ZASEDBO MANDŽURSKE ŽELEZNICE. — KITAJSKA PRED NOVO DRŽAVLJANSKO VOJNO.

SANGHAJ, 24. sept. Položaj v rusokitajskem sporu radi vzhodnokitajske železnice je nespremenjen. Nankinška vlada vztraja pri zahtevi, da se obnove pogajanje brez ozira na določbe prejšnje pogodbe iz l. 1924 in pod pogojem, da se ne imenuje ruski ravnatelj za navedeno železnico.

Ruski pooblaščenec Karahan je sporočil kitajskim oblastim v Mukdenu, da bo sovjetska vlada v prihodnjih dneh zasedla pogodbene dele vzhodnokitajske železnice z vojaštvom in jih tako dolgo obdržala zasedene, dokler nankinška vlada ne bo

pristala na imenovanja ruskega železniskega ravnatelja.

PEKING, 24. sept. General Čang Hat Kwai je na čelu ustaške armade na pohodu proti jugu in bo predvidoma že te dni trčil ob prve postojanke rednih čet nankinške vlade. Na južnem Kitajskem vlada z ozirom na to mučno razpoloženje, ker se boje izbruh nove državljanske vojne, ki bi zasenčila vse dozdajne dogodke. Trgovci v Kantonu so z ozirom na alarmantne vesti o prodiranju generala Čang Hat Kwaja podražili živila.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

ROG. SLATINA, 24. sept. V včerajšnjem popoldanskem nadaljevanju V. kola je še Rubinstein zmagal nad Prziopior-ko, Grünfeld nad Hönlingerjem, Pirc nad dr. Singerjem, Flohr nad Königom in Sämisch nad Rožičem.

Stanje po V. kolu: Rubinstein 4 in pol, Flohr 3 in pol, Maroczy, Canall, Sämisch 3 (1), Grünfeld 3, Pirc 2 in pol (1), Takacs 2 in pol, König 2 (1), Brinckmann 1 in pol (2), Przioporka, Hönlinger 1 in pol (1), dr. Geiger 1 in pol, Jovanović pol (2), dr. Singer pol, Rožič 0 (1).

za takšno »preorijentacijo«, ki bi stala težke tisočake?! In končno: neben pridelek — izvzemši sadje — nima danes eksportne možnosti v takem obsegu, da bi se izplačal.

Strokovnjaki trde, da treba hmeljsko kulturo zlasti v Savinjski dolini, kjer ni samo postranski zaslužek, ampak temelj vsega gospodarskega življenja, za vsako ceno držati. Tembolj, ker ima naš hmelj po svoji kvaliteti dober sloves in ker so pri nas i klimatske i zemeljske prilike za hmeljarstvo prikladnejše nego n. pr. na Bavarskem. Glavni vzrok današnjim slabšim cenam na svetovnem trgu je dejstvo, da se svetovni konsum še vedno ni dvignil na predvojno višino.

Specijalni vzrok slabim cenam v naši državi pa so izredno visoke carine za uvoz našega hmelja v Češkoslovaško, Nemčijo in Anglijo. Naloga mero-dajnih činiteljev naše države je, da v svrhu obrambe in obstanka našega hmeljarstva čimprej ukrenejo potrebno, da se bodo v trgovskih pogodbah z navedenimi državami znižale uvozne carine za naš hmelj. Na svetovnem hmeljskem trgu se bje borba za prvenstvo med našo državo, Nemčijo in Češkoslovaško. Po kvaliteti si lahko prvenstvo priborimo, ako bodo k temu pripomogle pametne trgovinske pogodbe. Tedaj pa bo tudi odvrnjena katastrofa od našega hmeljarstva.

ARETIRAN BIVŠI TAJNIK DEMOKRATSKEGA POSL. KLUBA.

BEOGRAD, 24. sept. Policija je aretirala bivšega tajnika kluba demokratskih poslancev, Franja Ivkovića.

REFORMA BORZ V NEMČIJI.

BERLIN, 24. sept. Interesirane banke bodo te dni predložile pristojni komisiji za reformo nemških borz svoje predloge.

Novi zakon o ustroju vojske in mornarice

je izšel 23. tm. v »Službenih Novinah«. Bistvenih sprememb napram dozdajnemu zakonu ni, izvzemši določbe o prejemkih častnikov in podčastnikov, ki so se zvišali.

Načrt zakona o zagrabi hudournikov je predložen v obravnavanje vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Zakon bo važen zlasti za Slovenijo. Po tem zakonu bodo prispevale k stroškom zagradb hudournikov država 70%, samouprave pa 30%, ki lahko v to svrhu pobirajo doklade, lahko pa tudi dobe posojila pri Agrarni banki. Za vzdrževanje hudourniških naprav bo plačevala država 50%, ostalo pa samouprave.

Koliko je vseh bolnic v državi?

Glasom najnovejše statistike ministrstva za nar. zdravje je danes v celi državi 199 bolnic, od teh 26 v Sloveniji. 55 je državnih (večinoma v Srbiji); 89 samoupravnih, 45 zasebnih. V Sloveniji je samo še 1 državna bolnica, ostale so samoupravne in zasebne. Največ zasebnih bolnic je povprečno v Sloveniji.

Zastrupila se je

danes krog 1. ure pop. Flora Aufleiter iz Meljske ceste 51. Dopoldne je bila pred sodiščem obsojena na 3 dni zapora, ob 13. uri pa je popila lizol. V obupnem stanju jo je rešilni avto prepeljal v bolnico.

Zopet izredno mrzla zima?

Po svojih vremenskih prerokovanjih znani meteorolog Henry Memeny z observatorija v Talenceu na Francoskem objavlja obširno prognozo o bodoči zimi. Prerokuje izredno ostro zimo, češ da je mraz minole zime bil samo uvod v abnormalne vremenske prilike, ki bodo trajale do konca l. 1930. Meteorolog zaključuje, da v prihodnji zimi navadni plašči ne bodo zadoščali, tudi centralne kurjave bodo nedostopne. Krznarji bodo veliko trgovali, za drva in premog bo na trgu največje povpraševanje.

Pretep med izvoščiki

Včeraj proti večeru sta se na Graškem trgu sporekla izvoščka Ferdo L. in Jurij O. Beseda je dala besedo in vinjena tovariša sta se spoprijela dejansko. Padlo je par krepkih, a se je takoj vmešala policija, ki ne trpi, da bi se razburjali meščani. Bojevita izvoščka sta morala položiti orožje, oddati legitimacije in takoj zapustiti bojišče. Naknadno pa bo oblast nagradila njuno junaštvo s primerno denarno globo.

Nevaren hazardist

je Muharem E., kovaški pomočnik, ki je včeraj obral z zaznamovanimi kartami nekega natakarija za 50 Din. Muharem je imel pri sebi tudi kocke, ki jih je metal prav spretno. Stražnik ga je aretiral in odvedel v policijske zapore. Od priigranih 50 Din se je našlo pri njem samo še 10 Din. Zdi se, da je Muharem že zrel tiček za sleparsko visoko šolo, kjer bo za železnim omrežjem v kratkem odslužil kak semester.

Pred otvoritvijo enaiste sezone našega gledališča

JUBILEJNA PROSLAVA. — REPERTOAR DRAME IN OPERETE. ANSAMBL. — SUBVENCIJE.

Dne 1. oktobra se bo otvorila enajsta sezona slovenskega gledališča v Mariboru, ki bo obenem tudi proslava desetletnice prve predstave istega dne 1. 1919. V našem kulturnem življenju bo to znamenit dogodek, saj smo nad našim gledališčem često obupovali in bili prepričani, da ga bo zadela ista bridka usoda, kakor je zadela toliko drugih v naši državi. Gledališko vodstvo bo proslavilo ta jubilej s tremi slavnostnimi večeri, o katerih vsebini smo že poročali. Ob tej priliki bo Dramatično društvo izdalo tudi posebno spominsko knjigo, v kateri bo orisan razvoj slovenske oderske umetnosti v Mariboru do 1. 1919 in po tem letu v rednem gledališču do proslave prve desetletnice.

Redna sezona se bo pričela dne 3. okt. s Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, kateri bodo sledile drame: »Stilmondski župan«, »Utopljenec«, »Krog s kredo« itd. Operetna sezona bo otvorjena dne 15. oktobra s »Piskrovezom«, ter se bo nadaljevala s Parmovimi »Amaconkami« in drugimi operetami. Krog Božiča se bodo v proslavo 100-letnice rojstva skladatelja Benjamina Ipavca peli »Teharski plemiči«, a na repertoarju so tudi še »Frederika« (v kateri nastopa veliki nemški pesnik Goethe), »Ciganski primas«, »Kraljica kina«, »Orfej v podzemlju«, »Netopir« itd. Poleg tega se bodo z domačimi pevci in gosti peke v tej sezoni tudi tri opere: že omenjeni »Teharski plemiči«, »Vormski orožar« in »Hofmanove pripovedke«. Vendar pa o rednih opernih predstavah, odnoso do redni operni sezoni, kakor so poročali nekateri listi, letos in tudi v dogledni bodočnosti še ne more biti govora.

Drama bo nadaljevala sezono z »Zemskim duhom« od Wedekinda, Ostrovskega »Nevihito«, Kraigherjevo novo dramo »Na fronti sestre Žive«, Novačanovim »Hermanom Celjskim«, Shakespearejevo »Ukročeno trmoglavko« in drugimi težjimi in lažjimi komadi iz domače in tuje literature. Dirigent in vodja glasbenih predstav ostane g. Lojze Herzog, režiser pa bosta gg. Harastovič in Vlado Skrbinšek. Vodstvo drame je kot prvemu režiserju poverjeno g. Jošku Koviču in režiserju g. Vladu Skrbinšku. Dramski zbor tvorijo: ga. Bukšekova, ga. Dragutinovičeva (angažirana na novo), gđc. Kraljeva, gđc. Savinova, gđc. Starčeva ter gđc. Udovičeva in ga. Zakrajškova. Gospodje: Daneš (angažirana na novo), Joško Kovič, Pavle Kovič, Skrbinšek, Grom, Rasberger in Blaž (angažirani na novo), a stalno bosta na razpolago tudi Furjan in Nakrst. V operetnem zboru so sledeči solisti: gđc. Udovičeva, gđc. Fratrikova, g. Štefan Ivelja (na novo angažiran) in g. Harastovič, nastopali pa bodo seveda tudi člani drame, kakor g. Skrbinšek, g. Grom, g. Rasberger, gđc. Savinova, gđc. Starčeva in drugi.

Program za novo sezono je torej zelo dober, a kar je najbolj razveseljivo, je to, da se je gledališče končno tudi financijelno stabiliziralo. Državna subvencija se je sicer le za malenkost povišala, zato pa bo, kakor se zdi, ostala tudi v bodoče na enaki višini, tako da bo mogoča zdrava in realna kalkulacija tudi v prihodnje. Občinska subvencija se bo porabila prejšnjem letu po veliki večini za kritje dolgov, oblastna pa se je zvišala na 100.000 Din. Temu primerno so se deloma znižale tudi cene abonmajev.

Naše šolsko vprašanje v Mariboru

ŠTEVILKE NUJNO GOVORE ZA POTREBO ZIDANJA NOVIH ŠOL.

Pred nekaj dnevi je »Slovenec« priobčil dopis iz poglavja šolske kronike v posmeh in zabavo Mariborčanom. Dopis pa ima zelo resno ozadje. Osnovnošolske razmere so tako žalostne, da bi pač zaslužile mnogo več zanimanja onih, ki niso samo poklicani v to, ampak tudi nosijo vso odgovornost. Prebivalstvo se tudi ne briga mnogo za-nje, ker nima pravega vpogleda. V predvojni dobi je Maribor vzorno skrbel za šole. Nastala so poslopja, ki se jim še sedaj divimo. V vojni in pozneje se je število dece skrčilo in Jugoslavija je prevzela šole, ki so bile v vsakem oziru — z izjemo magdalenske — vzorne. Takoj po vojni je zaznamovati porast porodov in število dece naraščalo od leta do leta do neverjetne višine. Drugi vzrok temu naraščanju specijelno v Mariboru pa je izvanredna stavbena podjetnost, ki se razvija najbolj seveda na desnem dravskem bregu, ker so tam za zidanje dani važni predpogoji.

Začetkom preloženega šolskega leta sta bili obe šoli, II. dekliška in III. deška, prenapolnjeni in je zadostovalo le še prostorno poslopje na Ruški cesti za dečke, vendar pa ne magdalensko za deklice. Tačas in že poprej so večaki opozarjali mestni zastop. naj pravočasno skrbijo za potrebne šolske prostore, in so dokazovali, da bodo potrebe po novih stavbah vedno večje in da se lahko zgodi, da doživi Maribor katastrofalno zadržbo. Mestno starešinstvo je potiskalo to vprašanje na dolgo klop, ker se sploh do sedaj ni zavedalo položaja in ni bilo med njimi dalekovidnega Katona, ki bi jim dan za dnem klical svoj memento.

Danes pa je zadeva dozorela in danes s tem neredom ne gre. Magdalenska dekliška šola ima po 55 deklic v enem razredu in prvi razred šteje celo 120 učenk, a ne ve, kam z njimi. Manjka ji še nekaj prostorov. Deška III. ima v vsakem razredu do 3 šol. leta nad 100 učencev in je kljub vzpo-

rednici, ki že obstoja, še v razred natrpanih 78 učencev. To pa se ne godi v podeželski vasi, ampak v sredi modernega mesta. Samo s popoldnjskim poukom, ne glede na neizogibne posledice, se pa vprašanje ne da trajno rešiti. Ni čudno, da manjka na šoli treh sob, ker je vpisanih skoraj 200 dečkov, katero število bo do zimo gotovo doseženo.

Izgovor, da ni sredstev za zidanje, je tehten, če je resničen. Ako pa vidimo, da se Maribor spušča v razlino koristna in potrebna podjetja, ki stanejo tudi ogromne vsote, vidimo, da se denar najde, če uvidijo mestni očetje potrebo. Potemtakem bi bilo šole nepotrebne, ali pa se vsaj trenu ne najdejo ljudje, ki so prepričani, da je dovolj, če se pozida vsakih 15 let ena šola.

Desetletnica Narodnega gledališča v Mariboru.

V proslavo desetletnice Narodnega gledališča pripravlja uprava tri večere in sicer: 1., 2. in 3. oktobra. Prvi večer bo dramska revija in se bode vprizorilo po eno dejanje iz »Tugomerja«, »Veronike Deseniške« in »Smrti majke Jugovičev«. Drugi večer se bo vršila premijera Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanski«. Režira g. J. Kovič. Tretji večer pa se bo vršil operno-koncertni večer, ki bodo na njem peli razne operne arije ga. Z. m. e. j. i. č. e. v. a. in gg. Š. i. m. e. n. c. i. n. e. r. a. l. i. č. Pri klavirju bo g. prof. M. i. r. k. Vsi trije večeri se vrše izven abonmana. Kot gošta bosta nastopila v »Tugomerju« in »Smrti majke Jugovičev« prakilnja zagrebške drame ga. P. o. d. g. o. r. s. k. a. in režiser istega gledališča g. N. u. č. i. č. — Kdor vzame vstopnice za vse tri večere pri dnevnih biagajni, je deležen 20% popusta za vse tri predstave.

Mariborski in dnevni drobiž

Smrti dan škofa A. M. Slomška
je danes. V kapelici na starem pokopališču, kjer je Slomškov grob, je bila slovesna maša. Veliko ljudi je obiskalo grob, ki je lepo oskrbovan.

Smrtna kosa.

Danes jutraj je v splošni bolnici umrl strojni ključavničar Matevž Svenšek, o katerem smo včeraj poročali, da je v delavnicah drž. železnic včeraj dopoldne težko ponesrečil. Pogreb bo v četrtek pop. ob 4. uri na pobreško pokopališče. — Umrl je tudi 78-letni vpokojeni kotlar drž. žel. Franc Rok. Blag jim spomin!

Sedemdesetletnico rojstva

je praznovala danes v krogu rodbin Kavčič - Šetina - Ogorevc gospa Nežika Verstovškova. Čestitamo in še na mnoga leta!

V informacijo znanec in prijatelj
znanega mariborskega skavta in sportnika, g. akademika Franje Pivka, sedaj v vojaški službi v pilotski šoli v Novem Sadu, sporočamo z ozirom na govore, da je težko ponesrečil, da je g. Pivko cel in zdrav. Poškodbe, ki jih je dobil, ko se je razbilo letalo, so že ozdravljene.

Sezona v Rogaški Slatini

še vedno ni ponehala. V času od 6. do 18. sept. izkazuje zdravilišče 204 nove goste. Skupno v letošnji sezoni do tega dne 6754.

Kolonija brezstanovanjcev pod mostom se množi.

K izjavi g. Pavla Heričko nam poroča prizadeta Marija Ulbl, da je g. Heričko po svojem pravnem zastopniku s predlogom od 2. sept. na okrajno sodišče predlagal njeno prisilno deložacijo, katere je bila tudi res že določena za 16. tm., obenem pa je v kritje stroškov predloga in njega izvršitve tudi predlagal rubež, shrambo in prodajo njenih premičnin.

Abiturienti!

V prihodnjih dneh Vas sprejela Alma mater z radostjo, ko postanete cives akademici. Posvetili se boste študiju na univerzi. Toda prekmalu boste spoznali, da univerza ne nudi vsega, kar zahteva življenje od Vas. Kulturna akademska društva Vas bodo seznanila z najrazličnejšimi problemi in vprašanji moderne dobe. Na čelu vseh naprednih akad. druš. je Jug. ak. društvo »Triglav«. Pod njegovim okriljem boste razpravljali o vseh najaktuelnejših vprašanjih, ki trkajo na vrata naše dobe. V vseh panogah javnega življenja se hočemo udeleževati z delom in kritiko. O vseh vprašanjih hočemo izreči odkrito in pogumno besedo in hočemo pripraviti pot bodočnosti. Akademiki novinci! J. A. D. »Triglav« v Zagrebu Vas vabi pod svoj krov, da postanete borci za napredno jugoslovensko misel na zagrebški univerzi. Vsi, ki želite z delom izpopolniti naše vrste, dobrodošli! — Informacije od 1. X. dalje daje tajništvo J. A. D. »Triglav« Zagreb, Gunduličeva 29. do 1. X. pa Tonejc St., Maribor, Vetrinjska 24.

Prodaja cenejših govedine.

Ravnateljstvo mestne klavnice razglašča: V sredo, dne 25. septembra ob 8. uri se bo na prosti stojnici pri mestni klavnici prodalo 250 kg govejega mesa po 10 Din za 1 kg in sicer na konzumente po 1—2 kg.

Torek

Sreda

**SVENGALI
V VELIKI KAVARNI**

Trmast razgrajac

je Anton B., sedlarski pomočnik, ki je imel sinoči kar dvakrat posla s policijo. Najprej je nadlegoval in izžival goste v neki gostilni na Grajskem trgu, od koder ga je morala odstraniti policija. Pozneje pa je razgrajal in kričal na državnem mostu, kjer se je zbralo krog njega mnogo občinstva. Ko je interveniral stražnik, se ni hotel pomiriti, temveč je lezel na ograjo, češ da se bo pognal v Dravo. Stražnik pa je zaključil kinematografske scene z aretacijo trmastega razgrajaca ter ga odvedel v policijske zapore, od koder so ga davi zopet izpustili s potrdilom, da je prispeval primeren znesek v sklad mestnih revežev.

Velik vlom v Slov. goricah.

V Ledineku pri Sv. Ani v Sl. g. so v noči od 19.—20. t. m. neznani storilci vlomili v hišo posestnika Marka Rajspa in mu pokradli oblek in perila v skupni vrednosti 8816 Din. Ljudje so v noči videli pet neznancev, ki so se sumljivo klatili po vasi. Eden izmed njih pa je nosil tudi lovsko puško, ki je bila prejšnjega večera med drugim ukradena pri posestniku Hansonu v Tratah. O storilcih, ki so govorili prekmursko narečje, doslej ni nikakega sledu.

Za češki koncert.

ki se bo vršil v Mariboru v Unionski dvorani, je dobila Mariborska Sokolska župa od starešinstva Československé obce sokolske to-le pismo:

»Bratje in sestre! Bratsko »Sokolské pěvecké sdružení« župe moravsko-slezske in těšínske Jana Čapka v Moravski Ostravi, vodeno po bratu Jaroslavu Pinkasu, prosvetariju bratske Sokolske župe těšínske Jana Čapka, priredi v dneih 5. do 9. oktobra 1929 svoj prvi polet za meje republike ter bo nastopalo zaporedoma 5. okt. t. l. na Dunaju, 6. okt. v Bratislavi, 8. oktobra v Mariboru ter 9. okt. v Ljubljani. Starešinstvo ČOS priporoča najiskreneje to podjetje bratskega sokolskega pevskega udruženja pozornosti vsega Sokolstva navedenih mest ter prosi za njega bratski sprejem. Naj podjetje bratskega sokolskega pevskega udruženja doprinese k okrepljenju vezi našega pravega sokolskega bratstva. Na zdar! Štěpánek, poslevodeči podstarosta; Dr. Urban, tajnik.« — Ako stvar ne bi govorila že sama zase, dokazuje podpis dr. Štěpánka, sokolskega »jugoslovanskega konzula«, da bo koncert vse pozornosti vredna prireditve.

SESTRA MARIJA

Pri vseh predstavah poje gledališki ženski zbor. Specijalni veliki orkester

Pride v KINO UNION.

»KARO« najboljši čevlji.

Na zadnji svinjski sejem

je prišlo glasom uradnega poročila 407 svinj. Cene so bile za mlade prašiče, 5—6 tednov stare, 100—125 Din, za 7—9 tednov stare 200—300 Din, za 3—4 mesece stare 350—450 Din, za 5—7 mesecev stare 480—520 Din, za 8—10 mesev stare 600—750 Din, za 1 leto stare 980—1200 Din, za 1 kg žive teže 10.50—12 Din, za 1 kg mrtve teže 16—18 Din.

Prodaja starih lesenih sodov.

Dne 7. oktobra t. l. se bo vršila pri Delavnicah državnih železnic v Mariboru ustmena licitacija glede prodaje ca 1000 komadov starih lesenih sodov. Pogoji so na vpogled pri omenjeni delavnici.

Vrnila sta se

sinoči begunca Miodrag A. in Irena S. ki sta brez dovoljenja in vednosti staršev deklce odšla na dvotedensko ekskurzijo po Jugoslaviji. Preko Zagreba sta odpotovala v Bečkerek, Kikinda, Pančevo, Beograd in si končno ogledala tudi Ljubljano. Ker je Miodrag že poročen in je dekle zvalil s seboj pod pretvezo, da ga bo poročil, je bil takoj po prihodu v Maribor aretiran in se bo moral zagovarjati pred sodiščem radi zvodništva.

Tatvina stavbnega lesa.

Stavbnemu podjetju Živic so pri gradbi zasilnih stanovanj v Jadranski ulici pokradli raznih desk in stavbnega lesa neznani storilci v vrednosti nad 100 Din. Policija pa je vendar iztaknila drvarnice, kjer je bil pokraden les skrit in ovadila osebe, ki so tatvine osumljene.

Policijska kronika.

Od pondeljka na torek je mariborska policija aretirala 3 osebe: radi hazardne igre, radi prostitucije in radi pijanosti. — Vloženih je bilo 12 pijav radi prestopkov lažjega značaja.

Velika kavarna.

Danes torek in jutri, sredo eksperimentalni večeri g. Svengali.

Krčevina.

Pevsko društvo »Luna« priredi v soboto 5. oktobra v gostilni g. Iv. Vombeka trgatveno veselico z godbo, plesom in petjem. Začetek ob 7. uri zvečer. 2361

Kaj naj bo Zdravstveni dom v Mariboru

ŠOLSKA POLIKLINIKA, DEČJI DISPANZER, VENEROLOŠKI AMBULATORIJ.

Znanja o zdravju in bolezni je med našim ljudstvom še vrlo malo. Temu ni krivo ljudstvo samo, ono z vsem zanimanjem sprejme vsak tozadeven pouk, je željno si pridobiti čim več znanja v medicinskih vprašanjih. Vsakdo čita danes razprave in opise o najrazličnejših predmetih moderne produkcije, vsak pa glavec že pozna raznovrstne tipe anten in ostalih delov radija, avtomobil se dan za dnem bolj uvaja v splošno uporabo, le o delovanju in bihah človeškega motorja je še toliko nepoučenosti. Mogoče bi kdo trdil, da je to čisto prav, saj si z razlagami o zdravju in boleznih vzgajamo le mazaštvo. In vendar se mazaštvo rodi zgolj od nepoučenosti ljudskih mas.

Namen socialno zdravstvene organizacije, katere skromen zarodek predstavlja v Mariboru Zdravstveni dom, je odstranitev in rešitev problemov omenjenih višje. Velike in težke so te naloge za to v tem momentu tako šibko podjetje. Teritorij, za kateri je namenjeno, je prevelik, da bi se učinki pokazali povsod istočasno in enakomerno, in to še celo ne, ako mu stoji privatna iniciativa le hladno in nerazumevajoče ob strani.

Kaj je Zdravstveni dom? To je skupen naslov za vse socialno zdravstvene ustanove, ki obstoje v Mariboru točasno iz sledečih: Šolska poliklinika, Dispanzer za zaščito dece, Venerološki ambulatorij, Antirabični ambulatorij, Bakteriološko serološki oddelek, Epidemijološki oddelek.

Šolska poliklinika je ustanova, ki naj kontrolira zdravje vse šolske dece in seveda tudi odraslega dijaštva. Šola je za doraščajočega otroka prvi in brezizjemen inzulit, ki ga doleti v njegovem mladem življenju. Tu pride prvič v stik s širšo publiko, tu pride v stik z raznimi blagodejnimi in škodljivimi uplivi civilizacije. Poleg tega je pa tudi uspeh socialnozdravstvenega dela najsigurnejši pri tem mladem zastopništvu naroda. Nauki, navade in predstave o najštevilnejših dejstvih se porodijo in ukoreninijo v mlado dušo; pri starejših dijakih igra velik vlogo že njih samostojno spoznavanje. Njihova generacija gotovo ne bo imela pomislekov glede nove socialno

zdravstvene organizacije. Brez nje si oni ne bodo mogli predstavljati moderno urejene države. Da doseže šolska poliklinika popoln uspeh, je odvisno od starišev in vzgojiteljev. K temu sodelovanju jih privede že način poslovanja ustanove same, od nje dobijo omenjeni varuhi otrok prvi impulz za brigo za njih zdravje, potrebna je le volja in čut dolžnosti za sodelovanje. Razume se, da je cilj raztegniti delovanje šolske poliklinike na vse šole do najoddaljenejših gorskih vasi. Skrb nas vseh bodi, da pride čim prej do tega. Delo šolske poliklinike, kontrolo nad zdravjem učencev, je razumeti tako, da je naloga ustanove zdravniška preiskava vsakega učenca v gotovih presledkih. V slučajih, kjer so se našle hibe, potrebne korekcije, mora ustanova delovati na to, da se pouče stariši. Te je treba prepričati o potrebi take korekcije, v slučajih, kjer ti ne zmorejo privatnega zdravnika, jim ustanova sama nudi zdravniško pomoč brezplačno oziroma za znižano ceno. Da je postopek ustanove zvezan tudi z intenzivnim zdravstvenim poukom je samoobsebi razumljivo.

Za deco, ki še ni šoloobvezna, je namenjen »Dispanzer za deco«, čigar cilj je bil, da ima vsako dete v evidenci. Pri vsakem novorojenčku naj nudi zavod svoje strokovno udejstvovanje. Higijska zaščitna sestra bi morala obiskati vsakokrat mater in novorojenčka, pregledati dete, dati nasvete glede dojenja, prehrane ter ostalega negovanja deteta in matere. Celotno dobo nosečnosti same naj bi posegalo delovanje te ustanove. Poleg tega naj ima ustanova dobro urejene ambulatorije.

»Venerološki ambulatorij« je za zdravljenje spolnih bolezni.

»Antirabični ambulatorij« oskrbuje specifično zdravljenje stekline. »Higijsko-epidemiološki oddelek« ima namen zbirati podatke o širjenju bolezni in postankih epidemij. Pri tem važnem poslu ima oddelek močno oporo v »Sero-bakteriološkem oddelku«. Tu se preiskujejo na razne bolezni, infekcijske in druge potome gojenja bakterij iz sumljivega bolniškega materiala in potom različnih seroreakcij.

v času, ko so na Aljaski odkrili zlato. Snemanje filma se je vršilo na licu mesta z ogromnimi stroški, ker so morali filmati v zimi, da bi bil efekt čim večji. Igralci, statisti in tehnični štab bi bili več dni popolnoma ločeni od sveta, da niso imeli radio-postaje za sprejemanje in oddajo, ki jih je spajala s Hollywoodom. V filmu sodeluje na tisoče statistov in je bilo treba uporabiti vsa najmodernejša izkustva, da je bilo mogoče voditi režijo.

Snemanje pa ni bilo samo težavno, ampak tudi nevarno. Operaterji so morali večkrat prekiniti snemanje in streljati na gladne volkove in medveda, ki so prišli preveč v bližino. Za časa snemanja so bile postavljene straže, da bi igralci ne bili izpostavljeni napadom divjih zveri. Po noči so morale biti straže še pojačane. Tudi je vsak čas pretela nevarnost od lavin. Ko je bil film gotov, so bili vsi srečni, da so mogli spet nazaj v civilizirani svet.

Novi poizkusi z raketnimi napravami

PROFESOR OBERTH O SVOJIH TEORIJAH. — NOVA POTA V VSEMIJRJE. 30 MINUT IZ EVROPE V AMERIKO. —

Profesor Hermann Oberth, ki je spisal zanimivo knjigo »Pota v vseмирje«, se že od svojega petnajstega leta bavi z idejo, kako bi se mogli z raketo približati mesecu. Pot na luno ga je mikala torej že v otroški dobi, sanjavi načrt pa se po njegovem mnenju vedno bolj približuje urešitvi.

Pred letom dni ga je povabila v Berlin filmsko podjetje Ufa, kjer bi naj sodeloval pri izdelavi filma »Gospa na mesecu«, ki bi naj postal najfantastičnejši film sodobnosti. Vendar znanstvenik ni zaupal svojih razmišljanj in načrtov samo v filmske svrhe, temveč je tudi v poslednjem letu zastavil vse sile, da velikopotezne načrte realizira.

Čez tritedne namerava prof. Oberth izvršiti prvi praktični poizkus, ki ga finansirata »Ufa« in režiser Fritz Lang. Tri tedne so iskali po vsej Nemčiji primerni prostor, kjer bi se brez nevarnosti sprožilo prvo raketo v prostranstvo ozračja. Končno so se eksperimentatorji odločili za morsko obalo. Prva raketa ne bo opremljena z vsimi dragocenimi instrumenti in tudi ne bo nosila v sebi živih bitij, temveč bo zabeležila samo višino.

Profesor Oberth je prepričan, da bo raketa dosegla višino petdesetih kilometrov, ni pa izključeno, da jo bodo eksplozivne snovi pognale tudi do 70 km. Prvi polet rakete v vseмир bodo opazovali z zemlje s posebnimi daljnogledi. Profesor Oberth pa bo celo izračunal mesto, kamor bo raketa padla nazaj na zemljo. Toda njegovi računi so zgolj teoretičnega značaja. Pravilnost ali zmota bo potrdil poizkus. Vprašanje je tudi, ali bodo krmila v toliki brzini vzdržala raketo v določeni smeri.

Zanimiv je tudi razvoj načrtov raketnega sistema, ki se je prvotno uporabljal samo za iluminacije z umetnim ognjem. Sredi minulega stoletja se je raketni sistem pričel uporabljati tudi v vojne svrhe pri izstreljevanju. V svetovni vojni so uporabljali rakete v signalne in razsvetljevalne svrhe. Trenutno pa skušajo

s pomočjo raket doseči doslej neraziskane višje plasti atmosfere. Bodočnost pa bodo dale tudi rakete, ki bodo opremljene razen z meteorološkimi instrumenti tudi s fotografskimi aparati, ki bodo slikali neznane pokrajine in predele, do kamor doslej človek ni prodrl s svojim očesom. Ako pa bo izumitelj uspelo, konstruirati tudi tako zanesljiva krmila, da se bo lahko točno določilo kraj, kamor je bila raketa izstreljena, je pričakovati, da se bo uporabilo rakete tudi v poštnih svrhe. Ekspresna pisma se bo lahko z raketami pošiljalo na velike daljave. Taka raketa bi preletela razdaljo med Evropo in Ameriko v 30 minutah. Višek pa bo dosegel raketni sistem v svojem razvoju, kadar bo osrečilo človeštvo letalo z raketnim motorjem. Pred tem pa bo treba za drzni poizkus z izvidnimi raketami temeljito preiskati atmosferske prilike v visokih plasteh ozračja.

Končni cilj raketne tehnike pa bo postala raketna zračna ladja, ki bo brzela skozi vseмир z brzino 672 km na minuto. To je brzina, ki ne pozna niti privlačnosti zemlje niti zračnega odpora. Taka raketa bo imela obliko granate in bo po računih profesorja Obertha dolga 42 metrov. S tako raketo bi se lahko tudi priredilo prvi izlet na luno.

Profesor Oberth zagovarja svojo teorijo z veliko gorečnostjo in ji obljublja v bodočnosti velik praktičen pomen. Kakor vsak izumitelj se tudi on fanatično navdušuje za svoja dela in ideje. Toda njegove teorije upamo mi preprosti zemljani obžudovati zaenkrat brez komentarjev. Skeptikom in optimistom pa se nudi z novimi teorijami bogato in prostrano polje dokazovanja in pobijanja. Znano je, da se o stvarih, ki so najmanj znane, izgubi največ besedi. Sicer bo pa spor pojasnil poizkus, ki ga bodo izvršili na obali Severnega morja čez tri tedne. Zanimanje za poizkus je izredno veliko, kar je popolnoma razumljivo. Svet je pač radoveden, kdo si bo na našem revnem planetu prvi otresel prah z rimske ceste.

Iz filmskega sveta

KAJ NAM LAHKO NUDI TONFILM? S KAKŠNIMI NEVARNOSTMI JE ZDRUŽENO SNEMANJE FILMOV?

»Kako se naj pri nas igra tonfilm, ko vendar ne razumemo angleški?« čujemo večkrat vpraševati ljudi. Kdor tako vprašuje, ne ve, da razlikujemo med sinhroniziranim filmom in govorečim ali dialog-filmom. Sinhronizirani filmi imajo kakor dozdajni tiskane ali pisane naslove, le kinematografski orkester nadomešča spretna glasba, ki je v najožji zvezi s samim filmom. Ta glasba je od prvega do zadnjega dejanja posebej komponirana in bi ne mogel najboljši orkester nuditi sličnega spremljevanja filmu, tudi če bi se vadil par tednov. Učinek glasbe še povečavajo razne pesmi, ki jih pojo prvovrstni pevci, ter razni drugi glasbeni efekti.

Govoreči ali dialog-film pa je podoben gledališki igri in se v večini slučajev lahko primerja z melodramo ali opereto. Igralci pojo in govorijo, tudi glasbeno spremljevanje je v ozki zvezi s samim filmom. Dočim se sinhronizirani filmi nič ne razlikujejo od navadnih filmov, ki jih sedaj gledamo v kinih, so dialog-filmi od njih zelo različni. Naslovi popolnoma odpadejo, igralci govorijo ves tekst in dejanje se odigrava samo v nekoliko dekoracijah, navadno v zaprtih prostorih.

Seveda meje med obema vrstama filmov niso strogo začrtane. Mnogo je filmov, ki so kombinacija sinhroniziranega in dialog-filma. V čisto tehničnem pogledu pa moramo razlikovati filme, pri katerih je glas vlovljen na trak (takozvane Lichttonfilme) in filme, pri katerih je glasba ali dialog sprejet na plošče. Danes že prevladujejo plošče, ker je manipulacija lažja.

Kaj nam torej more tonfilm nuditi? Kdor pričakuje od tonfilma čisto umetniško-glasbeni užitek, bo seveda zelo razočaran, ako bo šel k filmu samo radi tega. Razočaran bo tudi, kdor misli, da se v tonfilmu čujejo glasovi ljudi in pa glasba popolnoma tako kakor v življenju. Mehanična glasba ostane mehanična glasba, mehanični glas ostane mehanični glas, in minilo bo gotovo še mnogo časa, da bo tehnika tako daleč napredovala, da bodo glasovi in zvoki v tonfilmu popolnoma naravni. Privlačnost tonfilma pa sploh ni v tem, ampak v dejstvu, da dejanje ob zvokih glasbe in glasovnih efekti učinkuje na ljudi popolnoma drugače nego v nemem filmu. Spočetka gledalec še čuje zvoke in glasbo, čim pa prične zanimivost dejanja, pozabi na glas in zvok in vidi samo dejanje. Tonfilm je nova umetnost, ki se bo dvignila do neslutnih višin, ko si poišče nove poti.

Kakšne izgleda ima tonfilm v Jugoslaviji? Še pred kratkim se je zdelo, da ne bomo v Jugoslaviji videli tonfilmom pred potekom leta dni. Položaj pa se je nenadoma izpremenil: Praga, Dunaj, Budimpešta kupujejo tonfilm-aparate in delajo s tonfilmi kupčije, kakor jih niso nikdar z nemimi filmi. Naravno ne bo to ostalo brez upliva na naše kino-lastnike in skoraj gotovo bomo že v kratkem lahko gledali tudi pri nas na platnu oziroma poslušali tonfilme: »Divje orhideje«, »Prodane hčerke«, »Pagan« in »Bele sence«.

Nedavno je bil dovršen nov film »Zlato« s slavno Dolores del Río, v režiji Clarence Browna. Dejanje igra

Sport

HAZENA »MARIBORA« — PRVAK SLOVENIJE.

Jesensko hazensko prvenstvo.

V Ljubljanskem hazenskem podsavezu se potegujeta za prvenstvo samo dve družini: ISSK Maribor in SK Ilirija. V pomladanskem prvenstvu je vodila »Mura«, ker pa v nedeljo »Mura« ni nastopila proti »Iliriji«, jo je »Maribor« prehitel in to predvidoma zopet prvak Slovenije oziroma finalist za državno prvenstvo.

V nedeljo bo družina »Maribor« absolvirala poslednjo tekmo proti SK Iliriji v Ljubljani, seveda ako »Mura«, ki nima kompletne družine, ne bo nastopila v Mariboru. Vsekakor velja »Maribor« za favorita, tako v tekmi proti Iliriji, kakor tudi v tekmi proti »Muri«.

Službeno iz MO.

V nedeljo se vršijo naslednje prvenstvene tekme:

Ob 10. Rapid:Svoboda na igrišču Rapida. Službujoči odbornik g. Nerat.

Ob 13.30 prvenstvena tekma rezerv Maribor:Železničar v Ljudskem vrtu.

Ob 15.30 ISSK Maribor: SK Železničar na igrišču ISSK Maribora. Službujoči odbornik g. Amon.

Cedre libanonske izumirajo

Cedre v gozdih libanonskih, katere je tako lepo opeval David v svojih psalmih, izumirajo. Po najnovejših poročilih je tam samo še sedem dreves. Največ so jih uničili turisti, ki so rezali v njihovo skorjo monograme in srca. Angleška kraljica Viktorija je sicer dala krog njih sezidati nizek zid, toda turisti so ga preskočili in vandalsko uničevanje se je nadaljevalo. Zato namerava vlada okoli sedaj še ohranjenih zadnjih cedar napraviti visok železni plot, da bi dostop ne bil več mogoč. Cedar je bilo tekom zadnjih stoletij vedno manj: l. 1558 jih je bilo le še 28, l. 1609 samo še 24, l. 1739 še 15. Sedem jih je od l. 1880. Cedre so visoke do 45 m, najmočnejša ima v obsegu 7.5 m. Krona daje še krasno senco.

Roman napisal v treh dneh.

V Owasco Lake, v državi New York, je umrl te dni Georges Charles Jenks, pisec kriminalnih romanov, v starosti 79 let. »Diamond Dick«, glavna oseba njegovih kriminalnih romanov, je v Ameriki zelo popularna. Jenks je bil sprva korektor pri nekem dnevniku, pozneje urednik, končno pa se je posvetil izključno pisanju kriminalnih romanov. Včasih je tipkarici dnevno zdikiral po 10.000 besed. Nekoč je stavil, da bo napisal v treh dneh roman, in je stavo dobil.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 175

Imperija je bila izmed teh ženskih velike poteze. Začela se je oblačiti. In vsa zaglobljena v delo, v mojstrstvo, ki ga je pripravljala, je naposled celo pozabila svojo hčer.

Pri njej so bile tri ali štiri ženske.

S svojimi gestami, znamenji in z gibanjem svojih obrvi ji je pošiljala zdaj sem zdaj tja.

Največ opravka je dala frizura in glava, množica drobnih krtačic, cela armada flakonov in lončkov z najraznovrstnejšimi lepotilnimi sredstvi je bila razpostavljena na mramorju ogromne mize, in vse to so premikale brez šuma ženske, ki so ji na njeno znamenje vsak trenotek podale orožje, ki ga je potrebovala.

To dolgo opravilo je trajalo dve uri, po preteku katerih se je Imperija pogledala, stoječa pred ogledalom, ki je zavzemalo celo steno sobe od stropa do tal.

Ogledala se je in premotrla, ne s koketnostjo, nego resnobno, z važnim obrazom, kakor da bi hotela pozorno preiskusiti ves svoj zunanji vtis.

Ko je bila zadovoljna s seboj, je poiskovala smehljaj, s katerim je hotela stopiti v svoje dvorane. Nocoj je potrebovala posebnega smehljaja, ne več izzivajočega in zaljubljenega, nego smehljaja topečega se v nežnosti in melanholiji.

»Čudovito,« je dejala počasi.

To je bilo resnica.

Imperija, kakor se je bila napravila, s svojimi lasmi, dvignjenimi po grški modi, svojo preprosto obleko z valujočimi oblikami, svojimi golimi rameni, brez vsakega dragocenega lišpa, v enostavnosti nastopa in obleke, ki jo je delala podobno kipu iz lepega mramorja, s svojim usmevom perverzne nedolžnosti in nežne plahosti, je bila v resnici mojstersko delo.

Človek bi ji bil pripisal k večjemu dvajset let. Vse, kar je bilo na njej nekoliko preveč skulpturalnega in veličastnega, se je bilo stopilo in omililo v nekakem preporodu mladosti, v katerem je — najvišji uspeh njene umetnosti — prevladoval utis nedotaknjene čistosti.

Ko se je tako ugotovila o svojem vtisu, se je Imperija napotila proti stanovanju svoje hčere.

V svoje presenečenje je našla vrata na hodnik odprta; vstopila je. Na naslonjaču je bila razgrnjena bela obleka, kakor prej. Na mizi se je iskrala skrinjica z dragulji in zlatino.

»Ni še oblečena!« je mislila Imperija in srce ji je začelo burno utripati. »Ne bo je na veselico!«

Stekla je k vratom v ozadju sobe, odpirajočim se v stanovanja Biankinih strežnic. Ta vrata so bi-

la zaprta. Imperija je zaklicala. Dekle so ji odkliknile od znotraj. Zdaj je zapazila, da je ključ v ključavnic, in je odprla.

»Kje je Bianka?«

»Pravkar je bila še tu, gospa!«

»A zdaj je ni več.«

Imperija se je trudila, da bi izgovorila te besede z nemirnim trepetom glasu. V resnici pa je trepetala od veselja. V njenem duhu ni bilo nobenega dvoma: Bianka je bila odšla.

Dekle so začele kričati in tarnati s tisto dramatično pretiranostjo, s katero vsi dobri posli skušajo dokazati, kako zelo sočustvujejo s svojim gospodarjem v njegovi nesreči. Toda Imperija jim je velela molčati.

»Nobene besede o tej reči,« je ukazala.

In zaradi večje varnosti je storila, kakor je torila Bianka: zaprla je služkinje v zadnje prostore. Nato se je umaknila k sebi in se pogledala v ogledalo. Presenečenje nikakor ni bilo izpremenilo njenih potez. Zdelo se ji je samo, da se njene oči svetijo s čudnim bleskom.

Nato je sedla.

Od daleč jo je objemala godba z veselim valovjem. In to je zibalo tajna čustva, ki so se v tem trenutku borila v njenih mislih.

Imperija je ljubila svojo hčer, to je neoporekljivo in se vidi iz vseh njenih pisem; da je izginila, jo je bolelo resnično, toda ne enako kakor prvokrat. Ko je ugrabil Bianco Roland Kandiano, takrat ji je bila ona samo mati in je plakala kakor mati. Gotovo je trpela tudi zdaj, gotovo je čutila v dnu svoje duše muko, ki jo je že takrat okusila. Toda radost nad tem, da Sandrigo ne bo videl Bianke, je bila mnogo močnejša od srčnih muk. Komplicirana narava Imperije je sprejela udarec teh nasprotnih čustev, ne da bi se pokazala sled na njenem obrazu.

In zdaj je sklenila stopiti v veselice dvorane. Pojavila se je v bleščečem sijaju, tako mlada, tako resnično lepa, da jo je sprejel omamljen vsklik iz ust vseh njenih gostov. Odslej je bila Imperija v svojem pravem elementu. Občudovanje, ki se je užigalo v vseh očeh, ji je dalo tisto popolno zadostje, ki ji je bilo parkrat dodeljeno. njenem življenju velike ljubavnice, iščoč zmirom najrafiniranejših bolečin. Pozabila je vse, zaživel se v vso razigranost, ki jo je obdajala, in vrgla s hvaležno gesto poljub tej množici, ki jo je pozdravljala in ji klicala, vdajaje se takorekoč vsa vsem svojim gostom. Razvil se je pravcat delirij navdušenja, ki se je pomiril šele v trenutku, ko ji je Sandrigo ponu dil roko, da jo odvede k njenemu naslonjaču, nekakemu tronu, nad katerim je viselo nebo iz bele svile. Sandrigo je sedel poleg nje, odgovarjaje z usmevi, z besedami in gestami nemirnim poklonom navzočih, posebno pa Aretina, ki se je trudil bolj od vseh.

Toda nekdo je stopil v njeno najbližjo bližino

in se ji naklonil.

Imperija je vztrepetala, ko je spoznala tega človeka kljub njegovi krinko.

Vstala je in namignila Sandrigo, naj jo počaka. Mož s krinko ji je ponudil roko, in kurtizana jo je sprejela.

Ko je bil prvi nepokoj pomirjen, se je množica povablencev skušala zabavati in se je zbirala v skupine, izmed katerih so nekatere poslušale godbo in so druge tvorile ljubavne dvore.

V spremstvu moža s krinko je Imperija nesla svojo triumfalno lepoto naokrog, dočim se je bil začel med obema tih razgovor.

»Kje je Bianka?« je vprašal mož z zamolklim, pretečim glasom.

»Ne bo je nocoj.«

Mož si je oddahnil, kakor da se mu je zvalila velika teža raz srce.

»Upam, da niste pozabili najinega dogovora?« je povzel s še bolj pretečim glasom. »Po poroki je Bianka moja...«

»Poroka se ne bo vršila... Vsaj pojutrišnjem ne.«

To slišavši je mož vztrepetal in hudo prebledel pod svojo krinko.

»Kaj hočete reči? ... Ali se Bianka brani? ...«

»Poslušajte, Bembo, povedati vam hočem nekaj, kar mora ostati prikrito vsem, celo njemu, ki naju tamle požira z očmi in se sprašuje, kaj neki spletakariva.«

Bembo se je ozrl tja, kjer je sedel Sandrigo. In skozi odprto krinko je zažarel njegov pogled tako, da je Sandrigo stisnil zobe, vstal in skušal doiti dvojico.

»Podvizajte se toraj,« je rekel Bembo, »on že prihaja.«

»Bianka je izginila, ni še dve uri od tega,« je dejala Imperija. »Ne tresite se vendar tako... Sumim, da hoče poiskati Rolanda Kandiana v tisti hiši v Mestre. Tako. Zdaj pa ravnajte, kakor vam vleva vaša lastna pamet.«

Bembo se je udaril z roko po čelu, kakor da ga hoče zadeti kap. Toda s silo se je pomiril, globoko se naklonil pred kurtizano, ki je bila nekoliko blebda od tega, in se odstranil v istem trenutku, ko je Sandrigo došel Imperiji.

Kurtizana se je nasmehnila s svojim najbolj očarujočim smehljajem.

»Kdo je ta zlovešči ptič?« je vprašal Sandrigo.

»Eden izmed mojih prijateljev, ki upam, da postane tudi vaš prijatelj. Preljubznivi gospod iz Benetk.«

Sandrigo je pomiril bolj njen smehljaj, kakor njen odgovor.

Ni se mu bilo sanjalo, da bo Imperija tako lepa, polna tako drugačne lepote, nego je bila tista, ki jo je poznal. Bil je res pijan pohote. Vprašal je skoraj brezbržnim glasom:

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne narave obširna: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopovedanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Vse vrste pletenin po meri, ženske obleke, veste, puloverje, zimsko spodnje perilo, nogavice in vsakovrstna popravila izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje: Strojna pletarna, Vojašniška ulica 2. 2318

Zaloga D. M. C. volna, svilna bombaž za ročna dela in pletenje, Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta 23. 2125

Za šolo! aktovke, torbice, nahrbtniki, ročne torbice, dežniki, Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta 23. 2126

Oddam lepo, solnčno sobo eni ali dvema gospodičnima. Cvetlična ulica 27, vrata 9 2358

Pletene obleke, telovnike, pulovere v vseh barvah po meri, solidno izdelane prodaja pletarna M. Gajšek, Rotovski trg 8 I. 2360

Sobo in črkoslikanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Ob priliki 10letnice prihoda v Maribor, priredim v sredo, dne 25. septembra v svoji restavraciji »Vetrinjski dvor« velik koncert. Za obilen obisk se priporočam Hinko Kosič. 2354

Sobo išče mlado dekle, zaposleno v tovarni. Najraje v bližini Koroškega kolodvora. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Poceni«. 2359

Kuharica z lepimi izpričevall išče službo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Kuharica«. 2314

Gospodična 16 let stara išče službo k 3—5 letnemu otroku za čez dan. Poizve se v upravi lista. 2310

Mala družina išče mesto hišnika. Ponudbe pod: »Spreten ključavničar« na upravo »Večernika«. 2279

Klavir in teorijo poučuje konservatoristka, Levstikova ulica 29, Jemec. 2290

MEDO



KAVA

Kožuhovinasti plašči

in krzno za obšive novo dospelo. Krzno od Din 30.— naprej.

K. GRÄNITZ krznar

Gosposka ulica št. 7

Preklic!

Ni res, da bi deklica Irena Škritičnega dne odšla iz doma skozi okno, pač pa je res, da jo je neznan pustolovec izvalil na cesto ter jo nato odvedel neznan kam. Za pustolovcem je izdana tirailica. 2357

Zahvala

Dolžnost me veže, zahvaliti se tem potom

Trgovski samopomoči, Maribor

za izplačani znesek Din 10.750.— kot posmrtnino za mojim preminulim možem Romanom Beigott.

Priporočam vsem trgovcem, obrtnikom itd. pristop k tej kulantni, dobrodelni naši stanovski inštituciji.

Ruše, dne 23. septembra 1929.

2365

Alojzija Beigott

ŠOLSKE KNJIGE

za vse šole, in vse šolske potrebščine kupujte v

TISKOVNI ZADRUGI, MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13